

Organ Związku Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów Rzeczyposp. Polskiej

MIESIĘCZNIK Kom. Red.: Cz. Tykwiński, J. Piasecka, L. Matuszewski, Al. Makutyłowicz, K. Słizowski. NAKŁAD 20.000 EGZ.

Nadesłanych rękopisów nie zwraca się
Każdy rękopis powinien być opatrzony w podpis
i dokładny adres wysyłającego.

Adres Redakcji i Administracji
Warszawa, Bednarska Nr. 25.
Telefon Nr. 624-29.

Konta P. K. O.: Zarządu Głównego — 2375.
Referatu Budowy Uzdrowisk — 14048. —
Prenumerata 1 zł kwartalnie.

CENY OGŁOSZEŃ: 1 kol. 450 zł, 1/2 kol. 225 zł, 1/4 kol. 115 zł, 1/8 kol. 60 zł. Wiersz 1 milimetrów, jednoszpaltowy lub jego miejsce za tekstem 50 gr. Fantazyjne, tabele, oraz zastrzeżenie miejsca w tekście — 50% drożej. Szerokość kolumny 3 szpalty.

T R E Ś Ć: Dwudziestolecie Niepodległości. — Działacz związkowy — posłem na Sejm R. P. — O stopę życiową pracowników P. P. T. — Analiza przepisów służbowych. — Najcięższy i niebezpieczny dział pracy. — Rozbudowa samopomocy. — Ośrodek letni oddziału P. P. W. we Włocławku. — Jeszcza o warunkach pracy w u. p. Warszawa 2. — O czynnik sędziowski i komszajki dyscyplinarnych. — Związkowe kursy na stanowiska kierownicze i kontrolne. — Ofiara. — Zamiany. — Ogłoszenia.

Dwudziestolecie Niepodległości

Dwadzieścia lat temu, w dniu 11-go listopada 1918 roku, Naród Polski spontanicznym wysiłkiem zerwał kajdany niewoli.

Pod naporem całego Narodu, który przez stulecia wierzył w swoje wyzwolenie, w dniu 11-go listopada 1918 roku zamalała się na ziemiach polskich moc obcych potęg, które przez 150 lat ujarzmiały Polskę.

Ten wielki, historyczny odruch Narodu Polskiego nie przyszedł sam z siebie. Nie był wynikiem cudu czy niezrozumiałej niespodzianki. Był on przemysłiwany, przygotowywany i przygotowany przez Opatrznościowego Meża Polski, Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Prawda, przez cały okres 150-ciu lat niewoli, najlepsze duchy polskie porwały się do walki, aby bądź to w powstaniach, bądź w pojedynczych wystąpieniach świadczyć wobec narodu polskiego i świata, że jeszcze Polska nie zginęła, że żyje i żyć będzie. Kładły swe życia w tej ofierze szeregi powstańców, ginęli w kaźniach komiewskich i pruskich policy więziennie polityczni, lecz ofiary te były tylko krzykiem protestu przeciwko zbrodni dokonanej na żywym ciele Polski.

Niewątpliwie, te bohaterские porwy, ta krew i męki, nie poszły na marne. Budziły one dusze polskie z przynębnia i apatii, powodowały, że Naród spodziewał się ciągle, że przyjdzie coś, coś wielkiego, coś niewyczuwalnego bliżej jeszcze

— co wyzwoli Naród Polski z jarzma trójzaborców.

I przyszedł Józef Piłsudski. Entuzjasta Sprawy Polskiej i realista jednocześnie. Myśliciel. Urodzony Komendant dusz. Niepospolity Mąż Stanu i Wódz. Geniusz.

W najcięższych trudach całego życia swego przebiegał drogę do wolności Polski. On stworzył nową orientację polską. Była nią wiara tylko we własne siły Narodu polskiego, w jego własną zdolność orężną i przekonanie najgłębsze, że niepodległości Polski nikt obcy zdobywać dla nas nie będzie.

Przez długi szereg lat tak tylko budował swe dzieło. Organizował siłę zbrojną, organizował siły moralne Polaków. A kiedy po latach, z tej niezłomnej woli Komendanta wyrosły Legiony, kiedy Naród zobaczył swego, polskiego żołnierza, kiedy w całym kraju tajne załączki polskiej siły zbrojnej — Polskiej Organizacji Wojskowej — czekały na hasło swego Komendanta, i kiedy Komendant takie hasło rzucił, wtedy, w jednym dniu, w jednej niedłwie godzinie, powstał cały Naród Polski i jednym zamachem wymyślił okupantów.

Cud 11-go listopada 1918 roku, jest wynikiem nieustrudzonej pracy i genialnej umiejętności przewidywania, organizowania i wodzostwa dusz Marszałka Józefa Piłsudskiego. Cud 11-go listopada to dzieło Jego wielkiego ducha i wielkiego geniuszu....

Mińło dwadzieścia lat... Już do warstwu pracy i czynów dla Polski staje nowe pokolenie, szczęśliwe, zróżdzone w wolności.

Dwadzieścia lat... Posiwały głowy tych wszystkich, którzy jako dojrzali meżowie byli świadkami doby wyzwolenia Polski. Niejednemu odeszli już na zawsze...

Nie doczekał dwudziestolecia swego dzieła Marszałek Piłsudski. Zmoczył gigantycznym trudem, przedwcześnie zamknął powieki. Odszedł już na zawsze. Idzie za nim gorący hold każdej duszy polskiej, idzie za nim uwielbienie całego Narodu i już po wiek wieki 11-ty listopada — Święto Narodowe — będzie symbolem szczytowego kultu dla Wielkiej Postaci Marszałka i tych najlepszych synów Polski, którzy pod Jego rozkazem usłali z życia swego drogę do Wolności.

Od historycznej daty 11-go listopada 1918 roku mińło dwadzieścia lat. Dziś jesteśmy państwem zorganizowanym, silnym, mocarstwowym. Mamy możność głosu w koncercie państw europejskich, zdobyliśmy sobie prawo wymagania posłuchu dla naszych postulatów narodowych.

Nie przyszło to łatwo. Ubiegłe dwadzieścia lat naszego życia państwowego to nieprzerwane pasmo wielkich wysiłków i wielkich osiągnięć.

Gdy w 1918-ym roku zdobyliśmy niepodległość, kraj stał w ruinie i zgłiszczach.

Ludność, wyniszczona i wygłodzona przez długoletnią wojnę i przez nie uznających żadnych względów okupantów, wyglądała zewsząd pomacy od swojego, polskiego rządu.

Nie posiadaliśmy administracji, nie posiadaliśmy armii, nie było żadnych zasobów w skarbie Państwa. Mimo to Niepodległa Polska ani przez jedną chwilę nie stała w impasie.

Nawet w dniu rozbrajania okupantów nie doznała przerwy komunikacja kolejowa, funkcjonowały telegraf, telefon i poczta, obsadzono natychmiast urzędy administracji państwowej, zabezpieczono granice itd. itd. Każdy kto umiał i jak umiał, samorzutnie, bez rozkazu, stawał do pracy na swoim odcinku.

Energia i geniusz Naczelnika Państwa i entuzjazm Narodu pozwoliły sprostać olbrzymim zadaniom. Zorganizowano i uzbrojono armię oraz organy bezpieczeństwa publicznego, opracowano i wprowadzono w życie szereg najważniejszych ustaw, zorganizowano sądownictwo.

Zaledwie jednak Polska zaczęła stawać na tory normalnego życia i rozwoju, a już ponownie stanęła w obliczu największego niebezpieczeństwa. Od wschodu ruszyła na Nia olbrzymia armia napastników. Niosąc pożogę i zgliczcza, niosła również siew demagogicznych doktryn, zdolnych unicestwić cały dorobek naszej niepodległości oraz samą niepodległość Polski.

I znów cały naród musiał w potokach krwi odparć ten najazd.

Odparliśmy wroga. Lecz choć zwycięstwo było wielkiej miary i pokazało Europie, że Polska nie pozwoli więcej wydrzeć sobie bytu niepodległego, — walka ta znów na długie lata wyczerpała nasze siły, zwłaszcza gospodarcze.

Przyszła inflacja, nieopanowana, niosąc dezorganizację życia gospodarczego i żerowisko dla spekulacji i paskarstwa. W klęsce inflacji rozplynęły się oszczędności obywateli, nastąpiło zubożenie społeczeństwa, a w szczególności warstw pracujących, stopa życiowa których spadła gwałtownie poniżej wszelkich normowań egzystencji.

Z tej dezorganizacji finansowej i gospodarczej musiała Polska leczyć się bardzo długo i wskutek tego kryzys gospodarczy w Polsce przechodził dłużej i cięższej niż to miało miejsce w innych krajach.

Bywały ciężkie chwile. Obecnie są już co raz dalej poza nami. Waluta polska ustabilizowana. Jest ona obecnie jedną z najbardziej stałych walut świata. Kryzys gospodarczy przelamany. Życie gospodarcze nastawione na właściwe tory. Egzystencja ludności wiejskiej otoczona szczególną opieką Państwa. Uprzemysłowienie kraju i nastawienie przemysłu dla celów obrony postępuje rażno naprzód. Armia wyszkolona i zoopatrzona — wzbudza uznanie dla Polski wśród sąsiadów, zarówno życzliwych jak i mniej życzliwych.

Ostatnio, dzięki temu szacunkowi, który obecnie wzbudza Polska w Europie, odzyskaliśmy bez walki orefnej ziemię polską na Śląsku za Olzą.

Nie możemy spocząć na laurach. Nie możemy powiedzieć sobie, że już teraz można zmniejszyć tempo tych wysiłków. Odbudowa Państwa wymaga tak wielkiego nakładu pracy i tak wielkich środków, że przekracza to możność jednego pokolenia tylko. Wiele dziedzin życia państwowego jeszcze może dosyć długo będzie oczekiwać na odpowiednie załatwienie, mimo że w tym dwudziestoleciu zrobiono już tak bardzo wiele, mimo że bilans tego dwudziestolecia jest tak imponująco dodatni.

W bilansie tym mają swój poważny udział pracownicy państwowi, a wśród

nich i pracownicy Polskiej Poczty, Telegrafu i Telefonu.

Gdy w roku 1918-ym odzyskaliśmy Niepodległość, komunikacja pocztowo-telegraficzna znajdowała się w opłakanym stanie. Szczególnie dotyczyło to sieci i urządzeń telegraficzno - telefonicznych, zniszczonych przez długoletnią pożogę wojenną i ustępujących z kraju okupantów.

Więc, po dwudziestu latach, Polska Poczta Telegraf i Telefon, w organizacji, sprawności, punktualności i bezpieczeństwa — nie ustępuje najlepszym instytucjom tego rodzaju zagranicą, a mimo to doskonalą się dalej w bardzo szybkim tempie. Nie dzieje się to bez wybitnego udziału pracowników pocztowo - telekomunikacyjnych, którzy nie tylko nie żalowali swej krwi na polach bitew, jak wresztę i inni, lecz którzy i przy swym warkazie pracy zawojując w ciągu tych dwudziestu lat nie żalowali dla Polski, ani swego zdrowia, ani swojego znojnego wysiłku, ani cierpliwie znoszonego niedostatku.

Nie potrzebujemy więc wstydzid się dorobku pierwszych dwudziestu lat niepodległości. Kto jak kto, ale my, pracownicy państwowi, włożyliśmy weń wszystko na co nas tylko było stać.

Teraz do warsztatu pracy i czynów dla Polski staje nowe pokolenie... Szczęśliwe, zrodzone i wychowane w Wolnej, Niepodległej Polsce! Niechże te młode siły, te młode duchy polskie, tchną w Polskę taką moc, taką siłę, jaką tylko z ciałych siebie zdolają wydobyc. I z czasem niech przekazą następnemu pokoleniu Polskę jeszcze wspanialszą i jeszcze szczęśliwszą.

O stopę życiową pracowników P.P.T.

Stopa życiowa pracowników Polskiej Poczty Telegrafu i Telefonu jest niewątpliwie najniższą spośród tych wszystkich obywateli, którzy bądź to jako pracownicy administracji lub przedsiębiorstw państwowych, monopoli etc., czerpią uposażenie z funduszy państwowych.

Nie znaczy to, że tam uposażenie pracowników jest mniej lub więcej lukratyw-

ne. I tam doli pracownicy, a nawet i średni urzędnicy, znajdują się w ciężkim położeniu materialnym, jednak porównanie z placami pracowników P. P. T. i z ilością pracowników P. P. T. T. znajdującą się w dolnej połowie tabeli plac, wskazuje z niewątpliwą wyrazistością na to, że stopa życiowa pracowników P.P.T.T. to stopa najniższa w zespole pracowników opłacanych z funduszy państwowych.

Jeżeli bowiem spojrzymy na tabelę plac pracowników P.P.T.T. i na ilość pracowników zaszerzowanych w poszczególnych grupach, i jeżeli przyjmujemy nawet, że uposażenie 280 zł. miesięcznie można zaliczyć do górnej połowy tej tabeli, — to i wtedy, w dolnej połowie tabeli uposażeń znajduje się ponad 90 proc. personelu. W cyfrach opartych na statystyce of. „Jalnej” przedstawia się to następująco: Pracowników pobierających uposażenie wyższe, do 280 złotych włącznie, jest w naszej instytucji 2948, a pracowników pobierających uposażenie od 240 złotych w dół, do 100 zł. włącznie — 31.556!

Ten obraz, jaki podają powyższe cyfry, jest aż nadto wystarczający, aby potwierdzić wyjątkowe upośledzenie w pla-

Działacz związkowy — posłem na Sejm R. P.

W dniu 6-go bm., w wyborach sejmowych został wybrany na posła na Sejm kol. Roman Rudnicki z Lwowa.

Kol. Rudnicki kandydował w swoim rodzinnym mieście Lwowie i tam też uzyskał mandat poselski.

Kol. Roman Rudnicki jest długoletnim działaczem związkowym (od samego początku powstania Związku), a obecnie piastuje mandat członka Zarządu Głównego Związku i Prezesa Zarządu Okręgowego Związku we Lwowie.

Uczestnictwo w nowo wybranym Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej długoletnie-

go działacza naszego Związku, jakim jest poseł Roman Rudnicki, niewątpliwie przyczyni się do bliższego zainteresowania się czynników decydujących postulatami pracowników pocztowo - telekomunikacyjnych, prezentowanymi przez Związek.

Działacz jest tą pomyślną wiadomością z ogółem członków Związku, Zarząd Główny Związku składa kol. Romanowi Rudnickiemu, Posłowi na Sejm R. P., życzenia najpomyślniejszych wyników pracy dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej i dla lepszego jutra pracowników pocztowo - telekomunikacyjnych.

*) Miał Rocznik Statystyczny.

cach pracowników P.P.T. i konia z rzędem temu, kto udowodni, że tak nie jest istotnie. Nie należy przy tym zapominać, że od tych plac odciąga się jeszcze podatek specjalny, za wyjątkiem uposażen najniższych, gdzie obecnie już nie obowiązują.

To też, w tych warunkach, dziesięćdziesiąt procent pracowników P.P.T.T. od lat walczy z rzeczywistym niedostatkami, a przynajmniej trzecia część pośród nich, pobierająca uposażenie od 145 złotych miesięcznie w dół, znajduje się w nędzy.

Tu, na łamach Poczty, obraz ten rozczeczaliśmy już niejednokrotnie, dając jak skrawne przykłady jak żyją, ściągając jak wegetują, pracownicy P. P. T. T. Nie będziemy więc teraz przykładów tych przytaczać. Cyfry, które tu zostały przytoczone, są dostatecznie wymowne.

Należy więc raczej poświęcić kilka słów temu, co trzeba czynić, aby wydziwnić tych pracowników z tego ciężkiego, nierzadko katastrofalnego, położenia, w jakim, przy swojej uczciwej, bardzo ciężkiej i odpowiedzialnej pracy, w żaden sposób przeżyć wcale nie powinni.

Naturalnie, gdy chodzi o rozwiązanie takiej sprawy, niema innych sposobów faktycznych, jak tylko przeznaczenie na ten cel odpowiednich środków pieniężnych. Drugorzędny już sprawą będzie ustalenie formy w jakiej to nastąpi.

Zajmijmy się więc, przede wszystkim kwestią, czy przeznaczenie na wymieniony cel odpowiednich kwot jest możliwe w ramach naszej instytucji, czy nie zalanie to jej równowagi budżetowej. Słowem, czy jest to wykonalne, bowiem sprawa słuszości takiego podciągnięcia nie może polegać na żadnej dyskusji.

Otóż należy stwierdzić, że przeznaczenie przez przedsiębiorstwo P. P. T. T. poważniejszych środków pieniężnych na poprawienie stopy życiowej pracowników — jest wykonalne, bez obawy tej instytucji. Stwierdzenie to opiera się na preliminaryrnach budżetowych i zamknięciach wykonania budżetu P. P. T. T., wykazujących wielomilionowe zyski przedsiębiorstwa i stałą zżywkową tendencję, wrzynającą ze wzrostu agent i obrotów pocztowo-telekomunikacyjnych.

Gdy więc, z jednej strony, przedsiębiorstwo P. P. T. T. wykazuje te wielomilionowe czyste zyski, nawet przy uwzględnieniu, że znaczna część dochodów przeznaczana nie na potrzebne ale bardzo szeroko pomyslane inwestycje, a więc gdy nie ma już tej nieodzownej konieczności państwowej, aby wszystko co zarobi P. P. T. T. przewlewać w całości do Skarbu Państwa, i gdy, z drugiej strony, właśnie ten element twórczy, który przyznacza się do tak świetnych efektów działalności P. P. T. T., ten element pracowniowy, cierpi prawdziwy niedostatek — wymienione powyżej możliwości faktyczne i pojęcie sprawiedliwości społecznej, wymuszała rewizję uposażen pracowników P. P. T. T.

Drugorzędny już będzie sposób, czy sposoby, w jakich to nastąpi. Przy wprowadzeniu podstawowego warunku — odpowiednich środków pieniężnych, inne nie następują już żadnych trudności. Rewizja uposażen pracowników P. P. T. T. może znaleźć wyraz w formie zniesienia najniższej grupy plac i podciągnięcia pracowni-

Enriło wyborna kawa
szybko gotowa i tania!

ków (przynajmniej do pewnej granicy) o jedną grupę wyżej, — w formie masowego awansu, — dalszej rozbudowie i podwyższeniu dodatków służbowych, — w zaprowadzeniu uposażen dwutorowych, tj. dla samotnych i utrzymujących rodzinę, jak to dotychczas ma miejsce w uposażeniu wojska itp. itp. Wreszcie poprawa stopy życiowej, już w stosunku do wszystkich bez wyjątku pracowników P.P.T.T. winna wyrazić się w przywróceniu dodatków na kształcenie dzieci i w zniesieniu podatku specjalnego, co obecnie stało się

palącym zagadnieniem, już nie tylko pod względem materialnym.

Bez względu jednak na sposoby podejścia do zagadnienia poprawienia stopy życiowej pracowników P. P. T. T., samo zagadnienie to jest tak pilne, tak uzasadnione i tak głęboko zahaczające o morale społeczno — państwowe, — że przy obecne istniejących możliwościach finansowych naszej instytucji i Państwa, powinno, bez dwóch zdań, znaleźć odpowiedni wyraz w najbliższym preliminarzu budżetowym naszej instytucji.

ANALIZA PRZEPISÓW SŁUŻBOWYCH

VI.

Nowe przepisy o przyjmowaniu i wydawaniu paczek

Zarządzenie o zmianie przepisów o przyjmowaniu i wydawaniu paczek, umieszczone w „Dzienniku Urzędowym” Ministerstwa Poczty i Telegrafów nr. 15 z dnia 30 lipca 1938 roku, wprowadziło tyle zasadniczych zmian w tych przepisach, że większe jednostki eksploatacyjne były zmuszone do przeprowadzenia rekonstrukcji działów, by móc stosować nowe przepisy w dostównym ich brzmieniu.

Obecnie, gdy upłynął okres miesięczny od chwili wprowadzenia tych przepisów w życie, pożytecznym będzie rozważenie ich cech dodatnich i ujemnych oraz wpływu na wyniki pracy pracowników, zatrudnionych w działach nadawczo i oddawczo paczkowych.

Rozważania te są tym więcej na czasie, że zbliża się okres przedświąteczny, wymagający wybitnie sprawnego funkcjonowania działów paczkowych. W okresie tym nowe przepisy będą poddane próbie ogniewej.

W interesie tak Przedsiębiorstwa, jak i pracowników, zarządzenia winny być tak przystosowane do życia, by nie powodowały żadnych zgryzotów i wytrzymały próbie bez najmniejszego uszczerbku.

Rozpatrując nowe przepisy z punktu widzenia interesów Przedsiębiorstwa i zatrudnionych w nim pracowników, uznać je należy raczej za niekorzystne.

Wpływają na to następujące motywy: 1. Straty materialne spowodowane ska-

sowaniem adresów pomocniczych przy nadawaniu paczek zwykłych.

2. Dodatkowe koszty spowodowane wprowadzeniem nowych druków, przy masowym ich użyciu.

3. Bardzo znaczne zwiększenie pracy pracowników zatrudnionych przy przyjmowaniu i wydawaniu paczek, a tym samym konieczność powiększenia zatrudnionego w tych działach personelu.

4. Niedostateczna kontrola paczek, gdyż zniesienie adresów pomocniczych ułatwia fałszowanie wagi na opakowaniu, a tym samym daje możliwość obrabowania paczek bez możliwości ustalenia tego faktu przy jej ważeniu.

5. Zniesienie obowiązku kontroli przez urzędy oddawcze, co w praktyce narazi Przedsiębiorstwo na poważne straty.

6. Brak w przepisach wyjaśnień dotyczących kilku spraw zasadniczych, dotyczących przyjmowania paczek z zwrotnym poświadczaniem odbioru oraz paczek na okaziciela, które wymagają jak najszerszego uzupełnienia, w celu wykluczenia możliwości stosowania dowolności w tych wypadkach. Nowe przepisy nie zawierają instrukcji o postępowaniu przy przyjmowaniu paczek zwykłych z zwrotnym poświadczaniem odbioru.

Dotychczas zwrotne poświadczanie odbioru dołączane było do adresu pomocniczego i po uzyskaniu pokwitowania od czy też przesyłać do właściwego urzędu. Czy przesyłka ma być dokonywana w ko-

Do paczek z adresami pomocniczymi

Rejon doręczeń nr. _____

Chód doręczeń nr. _____

Karta doręczeń paczek i listów wartościowych

Arkusz nr. _____

Listonosz _____

Urządnik _____

1 Nr. białej numer	2 Nadawczy		3 Wartość		4 Waga		5 Dopłata		6 Należność za doręczenie		7 Pobranie		8 Cło		9 Potwierdzenie odbioru przez adresata		10 Pobranie wysłano		11 Oznaczenie pa. rec. awizacyjnych
	urząd	urząd	zł.	gr.	Kg.	g.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	dnia		mię		
Należność za doręczenie															Ogólna suma rubryk 6-8				
(Do przeniesienia) Razem															_____ zł. _____ gr.				
Suma rubryk 6 i 7															obliczył:				

W praktyce, zaprojektowane karty okazały się w pełni przydatne i rozwiązały szereg dotąd pozornie nie do pokonania trudności.

Przed wszystkim została wyeliminowana kalka, której używanie jest kłopotliwym i absorbującym czas.

Równocześnie opadła czynność wypisywania, sprawdzania i podkładania dowodów odbioru.

Ułatwiona została kontrola paczek przy ich wpisywaniu, jak również kontrola opłat pobieranych za doręczenie paczek.

Uproszczone zostały czynności doręczyelskie, gdyż doręczyeli mając za miast kilkudziesięciu awizacji dwie lub trzy karty, łatwiej i szybciej się w nich orientuje, nie jest narazony na ewentualną zgubę pokwitowania i sprawniej może się wywiązać z powierzonych mu czynności.

Kolosalna ekonomia w czasie zapisywania paczek oraz szybkości w ich ekspedowaniu, bardzo znaczne oszczędności osiągnięte na zużyciu druków, uproszczenie i ułatwienie czynności kontrolnych oraz usprawnienie czynności doręczyelskich, przy równoczesnym ułatwionym systemie obliczania doręczyeli, wszystkie te czynniki przemawiają za wprowadzeniem projektowanego, lub jemu podobnego, druku.

Wydane w 2 rodzajach i formatach, jeden do wpisu 10, drugi 20 paczek, objęły one wszystkie rodzaje paczek tak z adresami pomocniczymi, jak i bez nich, a dotychczas obowiązujące księgi służby do przenoszenia do nich paczek i kart doręczeń, w wypadku niemożności doręczenia, lub jakichkolwiek innych okoliczności.

Wydaje mi się, że próbnе wprowadzenie tego druku dałoby wynik dodatni i pozwoliłoby na szybkie zlikwidowanie piętrzących się obecnie w tym dziale trudności.

Przy rozpatrywaniu zgłoszonego projektu pamiętać należy o tym, że już przy obecnym normalnym ruchu paczkowym jednostki eksploatacyjne dzięki nowym przepisom są tak zatrudnione, jak w okresie największego nasilenia ruchu paczkowego.

Jeśli zważymy, że zbliża się okres świąteczny, w którym nasilenie ruchu paczek

ulegnie wielokrotnemu zwiększeniu, możemy ponad wszelką wątpliwość przypuszczać, że przy obecnym systemie wszystkie jednostki eksploatacyjne zostaną zakorkowane.

Nawet dwukrotne zwiększenie personelu w tych działach nie rozwiąże sprawy, bo prowadzenie skomplikowanego systemu księgowania i uciążliwego systemu wpływów musi wypaść na powolną obsługę klientów, która zablokuje początknie urzędów.

Dlatego to, nie mając najmniejszej intencji krytykowania wprowadzonych obecnie w życie przepisów, uważam za konieczne, tak dla dobra Przedsiębiorstwa, jak i dla jego pracowników, znależniowania ich i wprowadzenie takich zmian, które zmniejszą trudności wprowadzenia ułatwienia i pozwolą na sprawną i przystającą obsługę klientów Przedsiębiorstwa.

Stefan Giegielewicz

Prezes Koła Miejsowego Skierniewice

Najcięższy i niebezpieczny dział pracy

Do najcięższych a przy tym niebezpiecznych działań służby pocztowej zaliczyć należy służbę ambulanśową oraz peronową na stacjach węzłowych.

Trzeba stwierdzić, że praca w tych działach nie znajduje, niestety, należytej oceny władz pocztowych, oraz odpowiedniego ujęcia prawnego w ustawodawstwie służbowym i emerytalnym. Służba ambulanśowa, służba peronowa oraz w sortowniczych i rozdzielniczych listowych, to praca nadludzka. By wniknąć w szczegóły tej pracy i należyć się zrozumieć, trzeba je samemu przeżyć.

Jeżeli chodzi o tempo pracy w ambulanśach przy 2-ech osobowej obsadzie — gdy na całym szlaku ambulanśowym mamy odcinki 15 — 16 minutowe i przez ten czas trzeba otworzyć 8—9 odsyłek zbiorowych, 10—12 listowych, 14—15 bez karty, rozsegregować 180 — 200 paczek, rozsegregować materiał listowy, gazety, wartościowe, rejestrowane, oraz przekażyć i w tym samym czasie zamknąć 4—5 dużych odsyłek — to tempo takiej pracy jest prawdziwie zabójcze.

To już nie jest praca, to jakiś oszałały taniec bez pamięci.

Tu pada pytanie, czy przy takich warunkach pracy kierownik ambulanśu jest w stanie z pomocnikami komisyjnie obejrzeć i sprawdzić listy wartościowe, paczki wartościowe itp.?

— Jest to zupełnie niemożliwe i napełnia władze nasze muszą o tym dobrze

wiedzieć, lecz gdy zdarzy się zasegregowanie przesyłek lub przekładanie numeru, albo brak zawartości w listach wartościowych, czy jakiś inny wypadek — to wówczas w dochodzeniu kładzie się główny nacisk czy komisyjnie przyjmowano, otwierano, zamykano, gdzie przechowywano i tak bez końca. Trzeba jeszcze pamiętać, że mamy i takie wagnia, że czy magazyn pulmonalowy „oświetała” jedna lampka gazowa, o sile wiłczego oka.

Przy takim świetle magazynier przyjmuje ładunek na łaskę Bożą, bo plomb na workach i kasetach nadmiarowych lub zasilowych nie rozróżni. Taką samą historią oświetleniową jest i w kancelarii i przy takim świetle pracuje się 14—15 godzin.

Przy opisanym tempie pracy i oświetleniu niejedna obsada niewinnie znalazła się w więzieniu, spędzając tam po kilka miesięcy.

Nieraz słyszy się, że ambulanserzy to kasta szczęśliwych i uprzywilejowanych. Tu można powiedzieć: — tak, uprzywilejowani do kataru żołądka, gruźlicy i różnych innych chorób, a wreszcie do katastrof kolejowych, niosące kalectwo lub śmierć. Oto kariera ambulansera.

Z urlopów wypoczynkowych przeważnie korzysta do 30 proc. personelu ambulanśowego. Opcyjnie po powrocie do stacji macierzystej ulega zbyt często znacznym ograniczeniom przez naczelników urzędów, którzy powołują ambulanserów do służby lokalnej. Nieuczynienie zażość

takiemu żądaniu lub inne drobne usterek, powodują wszędzie jednakowe skutki, tj. „druceki” zdejmują zająd.

Drobną rekompensatą dla ambulanserów jest jedynie korzystniejsze zaliczenie czasu służby ambulansowej do wysługi emerytalnej, przewidziane w ustawie emerytalnej, gdyż rok służby ambulansowej liczy się za 14 miesięcy, jednak zaliczenie to następuje dopiero wtedy, gdy ambulanser ma przynajmniej 10 lat takiej służby.

Przy tak niebezpiecznej i nadludzkiej pracy, czas najwyższy by przedsiębiorstwo P. P. T. T. wprowadziło ubezpieczenie pracowników ambulansowych i peronowych od nieszczęśliwych wypadków.

Wysuwany postulat od szeregu lat nie może doczekać się realizacji, mimo, że jest on uzasadniony w sposób nie ulegający żadnej wątpliwości, ponieważ pracownik ambulansowy jest stale narażony na utratę zdrowia, zdolności do pracy, a nawet i życia.

Nie będę tu szczegółowo wyliczał całej litanii katastrof, gdyż ambulanserzy ponieśli śmierć, lub też kalectwa różnego rodzaju. Skutki tych katastrof byłyby bezwzględnie mniejsze i niepołączalne, gdyby takich ofiar i szkód materialnych dla zarządu pocztowego, gdyby ambulans pocztowy był zawsze umieszczany za wozem bagażowym. Umieszczenie a. bulansu bezpośrednio za lokomotywą utrudnia prace, uniemożliwiając pisanie,

segregowanie listów i paczek, a w wypadku katastrofy w pierwszym rzędzie naraża pracowników ambulansowych. Przypuszczając należy, że władze pocztowe, placąc od osi i kilometra za każdy kurs ambulansu, mają coś do powiedzenia w tej sprawie.

Teraz, jeżeli chodzi o sygnały kolejowe w ambulansach, to niewiadomo poco one są wprowadzone, gdyż kierownicy pociągów zupełnie nie zwracają na nie uwagi i bez uprzedzenia, czy pociąg gotowa czy nie, dają znak odjazdu pociągu. Z tego powodu nieraz połowa ładunku pozostaje w ambulansie, lub odwrotnie, ambulans nie zdąży przyjąć całego ładunku, co w następstwie powoduje ogromne zamieszanie w ambulansie, wymianie depesz i nawet różne zaginięcia przedmiotów ładunku.

Skutki takich wypadków, gdzie obroda ambulansu zdana jest na łaskę kierownika pociągu, są jednak zawsze bardzo przykre: — protokolarne przesłuchania, wyjaśnienia, kary, a wreszcie odpowiedzialność materialna itp.

By praca w ambulansach odbywała się nie kosztem nadludzkich wysiłków obsady i nie narażała pracowników na niezawinione przykrości służbowe i odpowiedzialność materialną, trzeba stworzyć takie warunki pracy, aby umożliwiała wykonywanie służby ambulansowej zgodnie z przepisami o przewozie poczty.

Al. Makutyńowiec

ROZBUDOWA SAMOPOMOCY

W dziedzinie samopomocy związkowej zrobiliśmy dotychczas dużo, jak na nasze skromne możliwości.

Stworzyliśmy fundusz odpraw, który dziś dysponuje już poważną gotówką, stworzyliśmy ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków, stworzyliśmy poważne fundusze zapomogowe przy Zarządzie Głównym, Zarządach Okręgowych i niektórych Kolach miejscowych. Wprawdzie fundusze na zapomogi są aż nadto skromne wobec nadzwyczaj licznych potrzeb, lecz przynajmniej w części zaspakajają potrzeby członków.

Posiadamy nadto fundusz na pomoc prawną, Kasę pogrzebową, Sanatorium w Zakopanem, które za niską opłatą przyjmuje chorych na gruźlicę członków Związku, posiadamy nadto dom wypożyczkowy w Kryniczy, gdzie za znacznie niższą, w porównaniu z innymi pensjonatami opłatą i niżej własnych kosztów Związku, mogą się leczyć i wypożyczać członkowie Związku.

Dziedzinie samopomocy jest przede wszystkim, lecz nasświetlenie jej nie byłoby całkowite, gdybyśmy nie wspomnieli o Kasach oszczędnościowo-pożyczkowych, których powstanie datuje się niemal od chwili istnienia Związku.

W tym kierunku wypaczyliśmy samopomoc, gdyż zamiast dążyć do stworzenia jednej na solidnych podwalinach zbudowanej placówki, posłaliśmy w kierunku budowy kilkudziesięciu miejscowych placówek oszczędnościowo - pożyczkowych, które zaspakajają wprawdzie potrzeby pracowników pewnego ośrodka, nie mają żadnych jednak podstaw, ani warunków rozwoju. W dodatku placówki takie

o miejscowym zasięgu, istnieją niemal bezprawnie, gdyż każda kasa pożyczkowo-oszczędnościowa nie tylko musi być rejestrowana, lecz nadto podlegać musi kontroli organów rewizyjnych i w tym celu uiszczać wysokie składki roczne.

Jeśli kasa oszczędnościowo - pożyczkowa o małym zasięgu i o małej ilości członków należy do którego z związków spółdzielczych, to musi opłacać stosunkowo wysokie składki roczne, a tym samym mieć odpowiednio wysokie wpływy.

Kasa pożyczkowo - oszczędnościowa może mieć wpływy tylko z oprocentowania udzielonych pożyczek, a tym samym przy niewielkiej ilości członków oprocentowanie musi być stosunkowo wyższe.

Jest to jedna z przyczyn, że szereg lokalnych kas oszczędnościowo - pożyczkowych likwiduje się bądź dobrowolnie, nie mogąc wytrzymać stosunkowo wysokich kosztów, bądź też ze względu na brak warunków rozwoju, które musi mieć na celu każda placówka użyteczności społecznej, a zwłaszcza placówka spółdzielcza, a więc każda Kasa oszczędnościowo-pożyczkowa.

W obecnej chwili na terenie pocztowym istnieje kilkadziesiąt kas oszczędnościowo - pożyczkowych, z których każda obejmuje swoją działalnością mniejszy lub większy teren, posiada mniejszą lub większą ilość członków, ustaliła mniejszy lub większy przymus oszczędnościowy, względnie nie stosuje wcale tego przymusu, udziela mniejszych lub większych pożyczek swoim członkom.

Niektóre z tych kas posiadają dość poważne fundusze, powstałe, dzięki odpowiednio wysokim udziałom członków, względnie dzięki większej ilości członków.

Siłą rzeczy, jak już zaznaczyliśmy, kasy te mogą mieć znaczenie tylko miejscowe i choć w znacznym stopniu spełniają swe zadanie samopomocy w stosunku do swych członków, nie mogą mieć jednak nadziei rozwoju, a tym samym nie mogą odpowiadać zadaniu szeroko pojętej samopomocy, którą by swym zasięgiem objęła wszystkich członków Związku, stworzyła jedną potężną instytucję i która, dzięki posiadaniu tysięcy członków, oraz dysponując wskutek tego poważnym kapitałem, dąłaby niebyłoby — korzyści swym członkom. W dodatku kasy pożyczkowo - oszczędnościowe, działające na terenie pocztowym, nie utrzymują najmniejszej łączności między sobą, stanowią jednostki samoistne, nicma więc mowy o tym, aby ze zlepku tych Kas stworzyć instytucję, opartą na zaufaniu wszystkich członków Związku.

Przyczyn tego stanu rzeczy należy przede wszystkim szukać w małym świadomości społeczeństwa ogółu pracowników pocztowych, który ograniczają się do zaspokojenia swoich osobistych potrzeb, nie troszcząc się bynajmniej o zaspokojenie potrzeb swych kolegów, następnie w ambicjach poszczególnych komórek związkowych, które chcą dla zespołu swych członków zorganizować samopomoc w najwyższych ramach i wreszcie w ambicji poszczególnych jednostek, które stworzyły dzięki własnej inicjatywie i pracy podwaliny miejscowej komórki samopomocy i nie chcą przyczyniać się do jej zburzenia choćby kosztem budowy solidnej i na większe cele zakrojonej instytucji oszczędnościowo - pożyczkowej. Musimy przyznać, że na konsolidację akcji oszczędnościowo - pożyczkowej dotychczas nie zwracaliśmy większej uwagi i prymitywne obecne jej formy nie raziły nikogo. Przeciwnie większości członków wystarczył fakt, że w razie potrzeby mogli oni otrzymać pożyczkę w sumie kilkudziesięciu złotych z Kola Miejskowego, czy z Zarządu Okręgowego, sumę większą z miejscowej Kasy oszczędnościowo - pożyczkowej, wreszcie skorzystał w razie potrzeby z usług Banku Urzędniczego, z usług Komunalnej Kasy Oszczędności, wreszcie z usług innych źródeł pożyczkowych, nie raz bardzo uciążliwych w skutkach.

Większość naszych członków korzysta z tych wszystkich źródeł jednocześnie, gdyż żadne z wymienionych źródeł nie może udzielić pożyczki w takiej wysokości, jaka byłaby potrzebna dla zaspokojenia potrzeb penenta.

W rezultacie większość naszych członków Związku splata raty w — 6 nie raz w 8 różnych instytucjach, odbierając ze swych poborów żałosne reszki, godząc się siłą rzeczy z takim stanem i nie zastanawiając się, że przeciw należyce zorganizowanej sprawie samopomocy mogłaby radykalnie zmienić obecne warunki na lepsze, przy stworzeniu instytucji jednoczącej, jeśli nie wszystkich, to większość członków Związku. Placówka taka mogłaby zaspakajając wszystkie potrzeby członków w dziedzinie taniego i długoterminowego kredytu, przyjmując na siebie ich zobowiązania i przychodząc z pomocą nawet wypadkach, kiedy nie konieczność zmusza pracownika do szukania kredytu, lecz inne względnie, jak: budowa własnego domu, założenie przedsiębiorstwa, sprawy rodzinne i inne okoliczności, które nie są naglące koniecznością, lecz potrzebą uzy-

skama możliwie większej ilości gotówki na dogodnych warunkach, spłacanej w możliwie długi okres czasu, bez wycekiwania przy tym na pożyczkę po kilka miesięcy, jak to się praktykuje w innych instytucjach.

Winę braku takiej skonsolidowanej akcji na terenie oszczędnościowo-pożyczkowego ponosimy my — wszyscy członkowie Związku. Część członków Związku, którzy szczęśliwie nie korzystają z żadnych pożyczek, spółdzielczością nie interesują się w ogóle, ci zaś z grona członków Związku, którzy zmuszeni są korzystać ze wszelkich źródeł pożyczkowych, nie zdają sobie sprawy, że daleko łatwiej i więcej kredyt otrzymaliśmy wówczas, gdyby przejawili minimum zainteresowania i dobrej woli dla akcji spółdzielczości.

To też czas najwyższy przejawić inicjatywę w tej sprawie, czas najwyższy wysiłki położone na poszczególnych terenach skonsolidować i przystąpić do organizacji jednej z dziedzin samopomocy, a mianowicie do stworzenia solidnej spółdzielczej kasy oszczęd. - pożyczkowej, któraby miała za zadanie szerzenie wśród członków Związku zasady oszczędzania i udzie-

lenia członkom Związku, taniego, łatwo dostępnego i długiego kredytu. Kredyt taki zastąpiłby dla pracowników pocztowych, członków Związku, wszystkie dotychczasowe lecz nie wystarczające dla zaspokojenia potrzeb, instytucje kredytowe.

Konsolidacja akcji oszczędnościowo-pożyczkowej ma ułatwione zadanie, gdyż wprawdzie stwierdziliśmy, że żadna z istniejących kas oszczędnościowo-pożyczkowych, czynnych na terenie pocztowym, nie nadaje się na centralną instytucję kredytową Związku, ze względu na swój regionalny zakres działania, tym niemniej jedna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa nie tylko ma ambicję, ale i prawa ku przekształceniu się na instytucję o poważnym zasięgu.

Kasa ta, istniejąca od lat 20-tu, mieści się w Warszawie pod nazwą „Kasa pożyczkowo-oszczędnościowa pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów”.

Kasa w latach przedkryzysowych rozwijała się b. pomyślnie, liczyła ponad trzy tysiące członków, posiadała szereg przedstawicielstw we wszystkich prawie większych ośrodkach pocztowych. Członkiem

Ośrodek letni Oddziału P.P.W. we Włocławku

W sierpniu r.b. odbyło się uroczyste poświęcenie ośrodka letniego P. P. W. w Michałynie k. Włocławka. Ośrodek, ufundowany przez Oddział P. P. W. w Włocławku, kosztem z górą 9.000 zł., położony jest w pięknej miejscowości letniskowej, wśród lasów sosnowych, w odł. około 6 km. od Włocławka. Na zaśnieżonym placu stoi nowoczesny dom 4-ro pokojowy oraz budy-

sem Sobocińskim na czele, dały nadszodzące warunki. Już w lipcu r.b. ośrodek został całkowicie wykonany i w pełni ca do 21 sierpnia obwodowy Pocztowy Komitet Opiekł nad Dzieckiem zorganizował w nowym ośrodku w Michałynie kolonie letnie dla dzieci pocztowców z Włocławka i okolicy. Idealne warunki klimatyczne,

nek gospodarczy, kuchnia, pokój dla służby, drzwaki itp. Budowę domu rozpoczęto w maju r.b. Letni ośrodek P. P. W. w Michałynie powstał z inicjatywy prezesa Oddziału Ob. Sobocińskiego Stanisława, który z pełnym poświęceniem oddał się sprawie budowy. Środki na budowę czerpał Oddział z imprez, które dzięki dobremu zorganizowaniu i niezmordowanej pracy członków Zarządu Oddziału z Ob. preze-

wygodne i estetyczne pomieszczenia oraz dobra własna kuchnia, pozwoliły dzieciom jak najkorzystniej spędzić wakacje. Przekazując społeczeństwu pocztowemu ten nowy, pierwszy w Kujawach ośrodek wypoczynkowy P.P.W., Zarząd Oddziału będzie dążył do tego, aby ob. ob. pocztowcom i ich dzieciom zapewnić jak najlepsze warunki spędzania letnich czasów.

Kasy mógł być każdy stały pracownik pocztowy, który wpłacił udział w sumie 50 zł. Kasa udziela pożyczek do 1200 zł. spłacanych w 24 ratach miesięcznych.

W latach kryzysu, gdy pracownicy pocztowi, wskutek katastrofalnego, bo prawie 50% zmniejszenia poborów, przestali płacić swe zobowiązania, Kasa pożyczkowo-oszczędnościowa siłą rzeczy musiała zahamować swój piękny rozwój, gdyż prostopo nie otrzymywała prawie swych należności od członków.

Wiekście z nich zrezygnowała z uczestnictwa w Kasie, pokrywając swe długi posiadanymi oszczędnościami.

Kasa przeczekała lata kryzysowe, nie naciskając swych dłużników, rozumiejąc tragiczną sytuację wielu pracowników, wynikłą bez ich woli.

W takich zwłaszcza wypadkach wyczuwa się dobrodziejstwo instynctwa własnej spółdzielni kredytowej, kierowanej przez kolegów - pocztowców. Zarząd pozwolił całemu szeregowi kolegów przeczekać ostry kryzys i powoli bezboleśnie zlikwidować swój dług w Kasie.

Dług w innych instytucjach kredytowych skończyły się aresztami poborów i ściągane były przymusowo, nie bacząc na ciężką sytuację dłużników.

Powoli Kasa mogła wznowić swe normalne czynności, to jest udzielanie pożyczek, których zresztą nie przerywała, lecz ograniczyła ich wysokość.

Jedyną skutek kryzysu jaki Kasa przeniosła, to obniżenie się ilości członków, których w obecnej chwili Kasa liczy — 1300.

Ubytek ten powstał w pierwszym rzędzie wskutek rezygnacji dużej ilości członków Kasy, którzy swój dług w Kasie zlikwidowali kosztem oszczędności posiadanych w Kasie. Duża ilość członków Kasy wycofała się przymusowo, gdyż przez szereg lat uchylała się od płacenia i długi ich trzeba było likwidować na drodze sądowej, nie chcąc narażać ich żyrańtów na straty.

Obecnie, jak już zaznaczyliśmy, Kasa liczy 1300 członków, udziela pożyczek do wysokości 1200 zł. spłacanych w 24 ratach miesięcznych. Udział wynosi 50 zł., który może być płatny w ratach. Poza tym każdy członek musi uiścić co miesiąc składkę oszczędnościową w wysokości 5 zł. Udziały i oszczędności członków stanowią Kapitał Kasy.

Dlatego wskazujemy w Kasie w Warszawie, jako płaciwą przeznaczoną dla konsolidacji i rozwoju akcji oszczędnościowo-kredytowej?

Dlatego, że Kasa ta, jak wspomnieliśmy wyżej, istnieje od lat 20-tu, zdobyła

sobie prawo obywatelstwa wśród członków Związku na terenie całego Państwa, zasięg jej nie ogranicza się do pewnego terenu, Kasa mieści się w punkcie centralnym kraju, członkowie jej znajdują się we wszystkich częściach kraju i wreszcie, że ta właśnie Kasa pierwsza zrozumiała potrzebę zjednoczenia akcji samopomocy w dziedzinie oszczędnościowo-pożyczkowej i już poczyniła odpowiednie kroki w celu przekształcenia się na placówkę, organizującą akcje samopomocy dla wszystkich członków Związku.

Władze Kasy więc, w porozumieniu z Zarządem Głównym Związku, zmieniły statut Kasy i zmianę nazwy Kasy, przekształcając ją na Kasę Członków Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów.

Członkiem Kasy może być przeto członek Związku. Aby ułatwić zakres działania w dziedzinie samopomocy Kołom miejscowym i Zarządom Okręgowym Związku, uchwalono, że członkami Kasy mogą być również Koła Miejscowe i Okręgowe, które mogą zaciągać pożyczki na tych samych warunkach, co i jednostki osobowe. Nadto przewidziano, że w ośrodkach grupujących większą ilość członków Kasy, Kasa tworzyć będzie przedstawicielstwa swe w Kołach miejscowych i Zarządach Okręgowych.

Kasa zamierza stopniowo w szeregach swych zgromadzić możliwie dużą ilość członków Związku, aby tym samym stopniowo przekształcić się w instytucję oszczędnościowo-kredytową Związku, który już i dotychczas przychodził z pomocą Kasie, lokując w niej swe kapitały.

Kasa posiada własną osobowość prawną, tym niemniej, dzięki ulokowanym w Kasie swym kapitałom — Związek odgrywa w niej rolę dominującą.

Dlatego też Kasa, która dobrowolnie w firmie swej umieściła nazwę Związku może rościć słuszne pretensje do objęcia stanowiska przodującego w szeregu Kas terenu pocztowego o lokalnym tylko zasięgu.

Jak więc widzimy, posiadamy już zaczątek instytucji, która niewątpliwie może i powinna odegrać w przyszłości poważną rolę w akcji oszczędnościowo-pożyczkowej wśród członków Związku.

Chodzi teraz o krzewienie zrozumienia idei oszczędnościowej wśród członków. Obowiązek szerzenia tej idei spada na wszystkich członków Związku.

Wszyscy powinniśmy dążyć do tego, aby Kasa Związku liczyła jaknajwiększą ilość członków.

Nie znaczy to jednak, że członkiem Kasy ma być tylko ten z pośród członków Związku, który potrzebuje gotówki i to zaraz.

Każda chwila jest cenna...

gdy z rana mąż spieszy się do pracy, dzieci do szkoły, a na głowie pani domu wiele ciężych obowiązków gospodarczych. Wówczas to specjalnie ceni się gotówkę mieszankę kawową Enriło, która tak znacznie ułatwia przyrządzenie śniadania. Mieszankę tę, znajdującą się już w stanie zmrożonym, przygotowuje się przez 3 minuty i od razu mamy gotową, wymiętną kawę, która ponadto jest jeszcze bardzo tania.

Kasa bez większych trudności udziela pożyczek, gdyż żąda tylko trzech zyrantów, pracownikom pocztowych na weksłach wystawionych in blanco. Tylko siłą rzeczy nie może wzamian za wniesione 50 zł. udzielać pożyczki w sumie 500 — 600 zł.

Kasa może zdobyć odpowiednie kapitały w formie pożyczek, udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, P. K. O. i inne instytucje, lecz w pierwszym rzędzie musi posiadać własne kapitały w postaci udziałów i wkładów oszczędnościowych członków i legitymować się poważną ilością członków.

To też chcąc stworzyć instytucję, która była naprawdę pomocą dla nas wszystkich, powinniśmy wszyscy należeć do grona członków Kasy i to nie tylko ci, którzy w tej chwili potrzebują gotówki, lecz i ci, którzy jej nie potrzebują, pamiętając o tym, że istota spółdzielczości polega na pomocy wszystkim jednemu i jednemu wszystkim.

Każdy więc wniesiony udział do Kasy i każda lokata oszczędnościowa w Kasie pomaga do udzielenia pożyczki kolezde po-

trzebującemu jej w tej chwili, każdy zaś zapisując się do Kasy, winien pamiętać, że może przyjąć moment, że i on będzie potrzebował pomocy materialnej i pomoc tę otrzymał w formie pożyczki, dzięki udziałom kolegów i ich składowi oszczędnościowym. Należy zaznaczyć, że udziały i oszczędności członków są oprocentowane o jeden procent wyżej niż w P. K. O.

Kto więc rozumie istotę spółdzielczości, kto po gorzkich doświadczeniach przekonał się, że musimy liczyć tylko sami na siebie, powinien zrozumieć, że czas najwyższy przystąpić do tworzenia podstaw samopomocy, tym łatwiejszych, że już istniejących.

W tej sprawie wdzięczne pole do działania mają Koła Miejscowe i Zarządy Okręgowe, które mogą nie tylko zachęcać członków swych do wstąpienia na członków Kasy, ale i same mogą być jej członkami, korzystając ze wszystkich praw członków.

Wszelkich bliższych informacji udziela Zarząd Kasy pożyczkowo-oszczędnościowej Związku Prac P. T. T. mieszczącej się w Warszawie pl. Napoleona 10, tel. 5.16.80.

Jeszcze o warunkach pracy

w u. p. Warszawa 2

W numerze 9 „Pocztę” z roku bieżącego ukazał się artykuł, dający rzut oka na warunki w jakich pracują pocztowcy w upt. Warszawa 2.

Azczolwiek artykuł ten nie odzwierciedla pełnego stanu rzeczy, który, z punktu widzenia pracy ludzkiej w tym urzędzie, jest w rzeczywistości daleko więcej panury, nie mniej jednak spotkał się z prawdziwym uznaniem i zadowoleniem ogółu pracowników upt. Warszawa 2, którzy w artykule tym chcieliby widzieć początek akcji Związku, zmierzającej od tej chwili konsekwentnie w kierunku polepszenia ich ciężkiej doli, w jakiej znaleźli się dzięki li tylko przypadkowi losu, który rzucił ich na teren pracy tego urzędu.

Nie zamierzam w artykule tym opisywać wszystkich bolączek pracowników rozdzielni listowej upt. Warszawa 2, gdyż nie wiem, czy pomieściłoby się to w całym numerze „Pocztę”, nie mniej jednak, jako bezpośredni obserwator i zainteresowany, uważam za wskazane zwrócić uwagę na te niedomagania, które według mojego zdania i przy obecnych warunkach mogą i powinny być jak najrychlejsz usunięte, a które to właśnie są przyczyną tak ciężkich i nieznosnych warunków pracy dla ogółu pracowników.

Kardynalnym warunkiem polepszenia istniejącego stanu rzeczy w upt. Warszawa 2 — to jego skład osobowy i rezerwa na zastępstwa nieobecnych w służbie z powodu: chorób, urlopów, delegacji do innych urzędów i Dyrekcji Okr. P. i T., ewidencja wojskowych, kursów zawodowych itp. Ani skład osobowy, ani też rezerwa pod względem ilości personelu nie są dostosowane do nasilenia i specyficznych warunków pracy tego urzędu. Przyczynę należy, że bywają wypadki, gdzie na jednej zmianie w ciągu całego dnia brak personelu waha się w granicach 40 — 50%,

a powodem tego między innymi są najczęstsze b. liczne wypadki zachorowań pracowników, czemu oczywiście dziwić się nie należy, zważywszy warunki pracy w jakich ci są zatrudnieni.

Pracownik rozdzielni listowej zgłasza się na nocny dyżur o godz. 20.50 i pracuje bez wytchnienia i przerwy do godz. 9 rano dnia następnego. Dyżur taki powtarza się co 4-ty noc. W jakim tempie odbywa się praca i jaki ogół jej jest do pokonania nie będę opisywał, dodam tylko dla orientacji, że owe 12 godzin dyżuru nocnego najczęściej nie wystarcza do opracowania i przeobrażenia wszystkiego napływającego materiału i pomimo nawięcej wyłożonej pracy i włożonego wysiłku, nie widza pracownicy nigdy końca dzieła swego znoju. W tych warunkach, o jakkolwiek wypoczynku w ciągu tych 12-tych godzin pracownicy rozdzielni nie mogą marzyć, zdziwienie się chociażby w pozycji siedzącej powoduje uwaga kontrolera zmiany, a tłumaczenie się w takich ramach przemęczenia, uważane jest za wykryt i lekceważenie obowiązków służbowych.

Jak koszmarną jest praca w rozdzielni listowej upt. Warszawa 2 świadczy o tym fakt nieistnienia personelu tej rozdzielni. Z tego też powodu przyjęło się powiedzonko w Warszawie 2, że rozdzielnia — to teren dla „wędrowców narodów” i tak, a mianowicie, jest w rzeczywistości. Z większej bowiem grup nowoprzyjętych pracowników, po paru miesiącach pozostaje niewielka garstka. Każdy, gdzie może i jak może, ucieka z rozdzielni, jakby od morowego powietrza, bo rzeczywistość panuje tam atmosfera istnie morowa. Nie są odosobnione wypadki, że nowoprzyjęty pracownik już po jednym dyżurze, a nawet bywa i tak, że niedoczekawszy końca tego dyżuru, zgłasza w wysokości „osobowej” meldunek: „to nie dla mnie praca”, albo „przy-

jęto mnie na stanowisko urzędnika, a tam co?, a wreszcie i taki, który mówi wręcz „mam za życia przechodzić piekło!“. Istotnie, rozdzielnia listowa upł. Warszawa 2 przy obecnych warunkach — to piekło życia.

Zastanawiałem się niejednokrotnie nad tym, dlaczego właśnie pracownicy rozdzielni listowej podczas 12-to godzinnego dyżuru nocnego nie mają ustalonej regulaminem przerwy na wypocznik, jak to praktykuje się w innych urzędach i to nawet w naszym resorcie, gdzie pomimo że bez porównania praca jest cięższa, pracownicy odpoczywają w ciągu 3-ch godzin i to jeszcze, mówiąc nawiasem, w specjalnie urządzonych na ten cel sypialniach. Czyżby pracownicy Warszawy 2 nie mieli do tego prawa, względnie na to nie zasługiwali? — zdaje mi się, że nie. Po głębszych rozważaniach nad tym doszedłem do wniosku, że sprawa ta widocznie nie jest znaną naszym Władzom Wyższym, które, przypuszczam, gdyby o tym wiedziały, nie tolerowałyby takiego stanu, jako szkodliwego dla pracowników Przedsiębiorstwa i Państwa.

Ze stan taki jest szkodliwy nie trzeba dowodzić, wskazują na to liczne choroby personelu i w związku z tym znaczny odsetek nieobecnych w służbie — za co skarż Państwa jednak plac. Dalej, masowe ustępki w postaci opóźnień i zaniegowań przyspek, wskutek nadmiernego przemęczenia personelu. W końcu reklamacje interesantów i niezadowolone społeczeństwa z tytułu niezbyt sprawnego funkcjonowania komunikacji pocztowej.

Administracja urzędu, której życie na Warszawę 2 nie jest słodkie, borykając się coraz więcej z piętrzącymi się trudnościami, a chcąc sprostać zadaniu chociażby w stopniu, jak to się przyjęło mówić w stylu urzędowym — dostatecznie, zarządza dodatkowe dyżury w rozdzielni listowej pracownikom kancelaryj, przedłużając ustalone godziny pracy, kasując angielskie soboty, a nawet ustawowe dni świąteczne i niedziele. Wszystko to czynione jest w imię dobra służby, przy tym zgodne z przepisami. § 30 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów o stosunku służbowym pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ głosi bowiem: „W wyjątkowych przypadkach uzasadnionych względami służbowymi pracownik obowiązany jest pełnić służbę także poza ustalonymi godzinami pracy“.

Ze względy służbowe za tym przemawiają to fakt, ale czy są to wyjątkowe przypadki? — śmiem twierdzić, że nie. Przypadków takich w upł. Warszawa 2 jest wiele i co gorzej, że co raz więcej powtarzają się. Z ważniejszych pozwolę sobie tu przytoczyć: okresy Brzoźnego Narodzenia, Nowego Roku, Wielkiejjony, świąt żydowskich, imieninowe, loteryjne i wiele, wiele innych.

Czy podobne interpretowanie § 30 pkt. 2 wzmiankanego rozporządzenia Rady Ministrów jest właściwe? — wydaje mi się, że nie. Ustawodawca mówiąc o wyjątkowych przypadkach miał niewątpliwie na myśli istotnie ważne powody, dla których pracownik powinien pełnić służbę i poza ustalonymi godzinami pracy. Ja oświadczyłem do tych wyjątkowych przypadków bym zaliczył: mobilizację, operacje wojenne, klęski żywiołowe, ćwiczenia wojskowe itp. Istotnie ważne powody tak dla Państwa, jak i społeczeństwa. Okresowe nesła-

lenia pracy w upł. Warszawa 2, o których wspominałem wyżej, nie można zaliczać do przypadków wyjątkowych, gdyż powtarzają się one periodycznie, a więc są to okresy przewidziane z góry, których z czystym sumieniem pod postanowienia § 30 pkt. 2 wspomnianego rozporządzenia podciągnąć nie można.

W ostatnich czasach administracja urzędu do pracy w rozdzielni listowej angażuje spośród grona pracowników t. zw. „ochotników“ na godziny poza urzędowe, za specjalnym wynagrodzeniem. Czy pracownicy ci istotnie zgłaszają się do pracy w rozdzielni z ochoty — śmiem wątpić, faktem jest jednak, że nazywają się ochotnikami. Mniejsza już o to, jak się robi ochotników, ważniejsze jest to, że oczywiście otrzymują specjalne wynagrodzenia, choć na ten cel specjalnych funduszy urząd nie otrzymuje, ochotnicy bowiem opłacani są z przyznawanych urzędowi sum na zapomogi i nagrody. To też w upł. Warszawa 2 zapomoga jest rzadkością, a nagroda unikatem. Nie dźwignego, że przy takim stanie rzeczy trudno jest o prawdziwych ochotników, gdyż pracownicy w poczuciu solidarnego koleżeństwa, nie chcą zabierać groszy tym swoim kolegom, którzy z tytułu różnych nieszczyśle oczekują zapomogi, a której dzięki ich „ochotniczej pracy“ poczęściej otrzymać nie mogą, a jeśli otrzymują to w sumach, wysokość których nie świadczą, że są pracownikami największego państwowego przedsiębiorstwa w Polsce.

O CZYNNIK SĘDZIOWSKI W KOMISJACH DYSCIPLINARNYCH

Postulat powołania do Komisji Dyscyplinarnych czynnika sędziowskiego stał się powszechny i żywiłowy. Niema obecnie zebrania organizacyjnego, na którym zagadnienie to nie byłoby wszechstronnie dyskutowane. Ostatnie Kongresy Pracownicze zwracały na nie szczególną uwagę i domagały się wprowadzenia do Kom.

Dysc. właśnie tego czynnika sędziowskiego.

Postawmy sobie pytanie: Dlaczego ogół pracowników chce być sądzonym przez sędzię Sądu Powszechnego? Czyżby ten ogół spodziewał się ferowania dla siebie stać orzeczeń przychylniejszych i ulęwniających? Czyżby spodziewał się, że sędzia Sądu Karnego uwinoli go od winy i kary — tam gdzie są niewątpliwie dowody winy?

Zapewne — nie!

Ani jednego, ani drugiego nie chcą i nie spodziewają się pracownicy, chcą jedynie, i chcieć tego mają prawo, być sądzonymi przez czynnik fachowy. Chcą rzeczywiście fachowej oceny dowodów i pobudek czynu, a gdy zasłużą na karę, chcą aby ta kara stała w proporcji do winy.

Trzeba to otwarcie powiedzieć i stwierdzić, że obecne Komisje Dysc., zwłaszcza w niektórych okręgach, nie są dostatecznie doskonałym instrumentem takiego wymiaru sprawiedliwości, w sprawach dotyczących przewinień i przestępstw służbowych.

Komisje Dyscyplinarne, zwłaszcza na niektórych terenach, obsadzone są przez element zupełnie młody, niedoświadczony i niewyrobiony, który, poza tym szczerze, że ma wydział prawa, nie ma żadnych kwalifikacji sędziowskich, już nie w rozumieniu literalnym tego słowa, ale w rozumieniu tych warunków, jakie musi wzmagać społeczeństwo od ludzi, którzy mają sądzić innych.

Niezajomość procedury, lub mała jej znajomość, mylna ocena materiału dowo-

centrales:
TRAUUTYAS
odsiatly:
BAGATELA 14
BIELANSKA 8
TARGOWA 6S
WOLSKA 6

dowego pod względem prawnym i faktycznym, są wydarzeniami nader częstymi.

Ogólna zasada procesu karnego, że niepowinno (in dubio pro reo) tłumaczyć się na korzyść oskarżonego, jest w procesach dyscyplinarnych zapoznawana a nawet odwracana. Nader częste są wypadki, że przy tym zdarzeniu faktycznym, które ma cechy przestępstwa, przede wszystkim karnego, (art. 262, 264, 286 k. k.) Komisja Dyscyplinarna wydaje orzeczenie skazujące, a prokurator, przy tej samej okazji i ilości dowodów, dochodzenie umarza.

Może to i tak powinno być, ale w psychice przeciętnego pracownika, który nie jest jurystą, rodzi się pytanie, co to jest ukarał mnie w Komisji za przywłaszczenie — zwolnienie, a Prokurator dochodzenie umorzył, czy inna deklasteria administracji, to inna sprawiedliwość i inaczej sądzą?

Związkowe kursy na stanowiska kierownicze i kontrolne

Sprawę egzaminów na stanowiska kontrolne i kierownicze i sprawę obsady tych stanowisk rozpatrywaliśmy już niejednokrotnie na łamach Poczty. Sprawami temi zajmował się również zjazd delegatów Kół miejscowych w Bydgoszczy i o sprawach tych wyrażał opinię w uchwałach zjazdu.

Zarząd Główny niejednokrotnie podniósł tę sprawę w Ministerstwie Poczty i Telegrafów. Nie wracamy więc do niej, gdyż w dodatku wszystkim zainteresowanym jest ona dobrze znana, chcemy tylko skrócić kilka słów na temat, że przy pewnej inicjatywie i przy szczerych chęciach można ją jednak pozytywnie rozwiązać, oczywiście przy odrobnie dobrej woli ze strony naszych Władz.

W kwietniu rb. Zarząd Główny, wiedząc o wprowadzonych dodatkach służbowych dla pracowników na stanowiskach kontrolnych i kierowniczych i o warunkach, jakie poprzedzają otrzymanie tego dodatku, postanowił zorganizować kurs, któryby pomógł pracownikom do przygotowania się do egzaminów na stanowiska kontrolne i kierownicze.

Organizując kurs Zarząd Główny liczył się z tym, że rzadko który z pracowników znajdzie czas i możliwość przygotowania się do złożenia egzaminów na stanowiska kontrolne i kierownicze, gdyż ciężkie warunki pracy i brak podległych stają temu na przeszkodzie. Na powołanie na kurs przygotowawczy Ministerstwa Poczty i Telegrafów, a w związku z tym i na zwolnienie od pracy na okres trwania kursu, rzadko kto mógł liczyć, wskutek ograniczonej ilości miejsc i wprowadzenia pewnych warunków, jakich Ministerstwo wymagało od słuchaczy kursu. Stąd też Zarząd Główny przewidział, że kurs zorganizowany przez Związek cieszyć się będzie powodzeniem.

Przewidywanie Zarządu Głównego okazało się słuszne, gdyż w przeciągu kilku dni na kurs przygotowawczy zapisało się ponad 150 pracowników.

Wprawdzie Zarząd Główny, w przewidywaniu że Ministerstwo Poczty i Telegrafów nie wszystkim zezwoli na składanie egzaminów na stanowiska kontrolne i kierownicze, że względu na nieposiadanie

Nieraz Komisja czeka na wynik sprawy w Sądzie, o ile przedmiotem oskarżenia są raczej czyny z K. K. a nie pragniętyki służbowe, ale po pewnym czasie wycekiwania zmienia swoje stanowisko i osadza sprawę, a w kilka tygodni po tym Sąd osadza ją zgola odmienne.

I czy w tych warunkach nie mamy prawa domagać się zmiany?

Nasz postulat w tej dziedzinie jest ogólny i uciążliwy: Chcemy być sądeni sprawiedliwie, a to nam gwarantuje jedynie taki komplet dyscyplinarny gdzie będzie przewodniczył sędzia okręgowy lub apelacyjny. Tego rodzaju Sądy ma nau-czytelstwo. Dlaczego my takim Sądom podlegać nie możemy?

Z takiego rozwiązania sprawy nikt nie ucierpi, a przeciwnie zyska i pracownik i instytucja, której przecież winno zależeć na ścisłej ocenie czynu pracownika, a nie rozgoryczeniu go. Z. O.

w postaci licznych podziękowań ze strony słuchaczy kursu.

Ze swej strony Zarząd Główny czuje się w obowiązku podkreślić życzliwość do pocyznar Zarządu Głównego, okazaną ze strony przedstawicieli Władz Poczto wych. Zarząd Główny czyni to tym chętniej, iż z życzliwością tą spotykał się często, ży-czyliwiość tę ceni sobie bardzo i liczy na nią nadal.

Na tym więc miejscu Zarząd Główny dziękuje Panu Dyrektorowi Biura Personalnego, pułkownikowi Młynarskiemu, za zrozumienie potrzeb pracowników i uwzględnienie ich podań o dopuszczenie do złożenia egzaminów, Panu Dyrektorowi Okręgu Poczty i Telegrafów w Warszawie, inżynierowi Zuchowiczowi, za zrozumienie tychże potrzeb, oraz Panu Dyrektorowi Urzędu pocztowego w Warszawie I, magistrów Szymańskiemu, za pomoc w organizowaniu Kursu i umożliwienie prowadzenia wykładów.

Nie mniej szczerze i serdecznie dziękujemy Panu Naczelnikowi Forsyosiu, Kierownikowi ośrodka Kursów pocztowych, za pomoc i fachowe uwagi, jak również wszystkim pp. wykładowcom i egzaminatorom.

Musimy również złożyć podziękowania kol. Matuszewskiemu, członkowi Zarządu Głównego, który podjął inicjatywę utworzenia Kursów, wykonał wszystkie prace wstępne, związane z jego uruchomieniem i z ramienia Zarządu Głównego występował jako Kierownik Kursu.

Podając niniejsze do wiadomości ogółu członków Związku, dajemy przykład, że działalność Związku może przynosiwać różne formy i przynosić odpowiednie wyniki, w zależności od inicjatywy i dobrej woli jak najliczniejszych rzesz członków.

Idąc po myśl wytycznych ostatniego Zjazdu delegatów Kół miejscowych, chcemy namdnieć, że w sprawie egzaminów na stanowiska kontrolne i kierownicze zrobimy wszystko, co można będzie zrobić dla dobra członków Związku. Tym niemniej czekamy przejawów inicjatywy, w kierunku umożliwienia pracownikom pocztowym pewnych ośrodków przygotowania się do egzaminów, co zresztą w pewnych ośrodkach już miało miejsce.

OFIARA

Pan Zelikson Jakub z Białogostoku nadał do Zarządu Gł. z 5. jaco ofiarę na fundusz dla sierot po pocztowcach, za zwrot pieniędzy znalezionych w poczekalni urzędu w Białymostku.

Emerytowana urzędnicza pociestwa polca
SWOJA CHRZEŚCIJAŃSKA PRACOWNIĘ
SKUKIEN I OKRYC

„LENA“

Warszawa, ul. Chłodna 17 m. 33, tel. 5-80-11

Wykonuje suknie, płaszcze, kostiumy z własnych lub powierzonych materiałów według najnowszych modeli.

Dla pracowników pocztowo-tel. najniższe ceny i dogodne raty.

przez pewną część uczestników Kursów wszystkich wymaganych do składania egzaminów warunków — lojalnie uprzedził słuchaczy, że nie bierze na siebie odpowiedzialności na wypadek nie dopuszczenia niektórych słuchaczy do złożenia egzaminów, tym niemniej, jak już podaliśmy wyżej, ponad 150 pracowników zapisało się na kurs.

Wykłady na kursie odbywały się trzy razy w tygodniu w godzinach od 18-jej do 22-jej w okresie od 6 kwietnia do 15 lipca.

Dzięki życzliwemu ustosunkowaniu się do inicjatywy Zarządu Głównego, Dyrektora Urzędu Pocztowego Warszawa I p. Magistra Szymańskiego, wykłady odbywały się w sali listonoszów, urzędu pocztowego Warszawa I.

Wykłady na kursie zaproszeni wykładowcy - fachowcy, urzędnicy Ministerstwa P. i T., Dyrekcji Okręgu i Urzędów.

Na kurs uczęszczało nieprzerwanie około 120 słuchaczy, co ze względu na godziny wykładów, często kolidujące z godzinami służby, okres urlopowy i inne przeszkody, można jednak nazwać ilością rekordową.

Bezpośrednio prawie po ukończeniu kursu, bo już po 20 lipca, rozpoczęły się egzaminy. Na ogólną liczbę około stu podań z prośbą o dopuszczenie do złożenia egzaminu, zostało załatwionych odmownie dwadzieścia. Do egzaminu przystąpiło około osiemdziesięciu pracowników.

Do egzaminów dopuszczeni zostali ci wszyscy, którzy posiadali dodatnią opinię służbową, posiadali tytuł kontrolera, względnie zajmowali stanowisko kontrolera.

W rezultacie 7 osób nie złożyło egzaminu, a ponad siedemdziesiąt osób egzaminu na stanowiska kontrolne i kierownicze złożyło pomyślnie.

Inicjatywa Zarządu Głównego i dobra wola naszych Władz przyniosła więc poważne wyniki, gdyż ponad siedemdziesięciu pracowników z terenu Warszawy i jej okolic otrzymało od pierwszego września dodatki służbowe po 20 i 50 złotych, w zależności od zajmowanego stanowiska.

Zarząd Główny otrzymał satysfakcję za powziętą w tym kierunku inicjatywę

ZAMIANY

Kto z Kolegów lub Koleżanek Dyrekcji Lwowskiej zamieni się na Sieradz. Dyrekcji Warszawskiej. Zwracam kosztą przesielenia. Zgłoszenia kierować: I. KOS Upt. Sieradz.

Kto z Kolegów lub Koleżanek z Krakowa lub najbliższej okolicy, zamieni swe miejsce służbowe na Mielec COP. Warunki zamiany według umowy. Zgłoszenia kierować: Ligdzianka Upt. Mielec.

Który z Kolegów naczelników Up. V lub IV klasy na terenie Dyrekcji Lwowskiej zamieni miejsce służbowe na Tarnopol. Łaskawie zgłoszenia kierować do Redakcji „Poczty” dla „Poddanina”.

Kto z Kolegów asystentów z Dyrekcji Poznańskiej wzgl. Up. Płock, zamieniliby się na Up. Łódź I. Zgłoszenia kierować: poste restante Łódź 1, okaziciel legitymacji 746.

Która z Koleżanek lub Kolegów Dyrekcji Krakowskiej zamieni się na Dyrekcję Poznańską, za zwrotem kosztów przeniesienia. Odpowiedź pod Pełczyńska Up. Buk.

Kto z Kolegów asystentów zamieni miejsce służbowe na Lublin wzgl. okoli-

ce Lublina, za zwrotem kosztów według umowy. Odpowiedź kierować do Kola Miejscowego Luck dla „M. P.”.

Kto z Kolegów lub Koleżanek z jakiegokolwiek miejscowości, zamieni miejsce służbowe na Ujście pow. Chodzież. Zgłoszenia i warunki kierować: poste restante Ujście dla „M.”.

Pogońowie finansowe K. K. O.

Niezasadniona twroga licznych rzesz wkładców — w dobre naprężonej sytuacji politycznej ostatnich czasów — spowodowała znaczny nacisk publiczności nie tylko na Banki, lecz i na Komunalne Kasy Oszczędności (KKO).

Prawidłowa stoli struktura finansowa wszystkich KKO w Polsce, uwarunkowana pójularną gwarancją lokat i wkładów przeto b. przezornym administrowaniem funduszy gromadzonych, opanowała całkowicie te dni niepokoju, czego dowodem jest fakt wypłacenia (od 16 do 30 wrześ-

nia) przez KKO w Polsce bezmała 120 milionów zł. wkładów i lokat — i to bez najmniejszej zwłoki.

„Wkłady wypłacano bez ograniczeń, bez ogonków, bez kartecek, bez wyzeczliwania”, „co jest zrozumiałe, jeśli uwzględnić, że KKO, jako instytucje wybitnie regionalne, opierają się na bardzo silnych i zdrowych fundamentach”. „W każdym razie, przepięknie zdany egzamin sprawności przyczyni się do dalszego pogłębienia zaufania publiczności do Kas”. (Codzienna Gazeta Handlowa Nr. 226, dn. 4.X.38 r.).

WARSZAWSKA
SPÓŁKA MYŚLIWSKA

Warszawa, ul. Królewska 17
sprzedaje funkcjonariuszom poczt i telegrafów pistolety na dogodnych warunkach

„NASZ SKLEP — URANIA” Sp. A kc.

hurtowe Składy Papieru i Materiałów Piśmiennych. Zakłady Linierskie i Inżynierskie

Fabryka Zeszytów, Brulionów i Książ Handlowych

CENTRALA: Warszawa, ul. Sienna 16, tel. 270-97

ODDZIAŁY: Warszawa, ul. Jassa 1, tel. 635-97

Poznań, Pl. Nowomiejski 6, tel. 37-84

Katowice, ul. Stawowa 3, tel. 305-72

Łódź, ul. Piotrkowska 50, tel. 203-69

Brońsk n/B, ul. 3-go Maja 1, tel. 1-69

POLECA: do wytku uszyć się młodzieży wszystkich szkol

ZESZYTY WOJSKOWE I ZESZYTY POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA

Wszelkie Gatunki Papierów, Materiałów Piśmiennych, Teszek, Artykułów Biurowych,

Przyrządów Kreślarskich i Szkolnych

PODRĘCZNIK DO OBLICZANIA KOSZTÓW ROBÓT BUDOWLANYCH

(wydawnictwo własne). Cena znacznie obniżona.

ROK ZAŁOŻENIA FIRMY 1912.

TOWARZYSTWO
PRZEMYSŁU METALOWEGO
K. RUDZKI i S-ka
Sp. Akc.

Warszawa, ul. Wiejska Nr. 3

ROK ZAŁOŻENIA 1858

Budowa mostów. Fundowanie filarów mostowych. Konstrukcje stalowe. Rozjazdy kolejowe. Wodociągi. Sawnice, przesuwnice, podnośniki, żurawie. Urządzenia transportowe. Budowa ulepszonych nawierzchni drogowych. Roboty inżyniersko-budowlane, lądowe i wodne.

Towarzystwo
„Elektryczność”

Spółka Akcyjna

w Warszawie, ul. Czackiego 6

tel. 217-82 i 634-94

wywarza w swoich Zakładach Elektrochemicznych w Żąbkowicach chlorok tleny, chlor ciekły, sodę żrącą, karbio, wodę utlenioną skoncentrowaną do celów technicznych i medycznych, nadboran sodu (kerborał), węgiel do baterii i suchego elementu i szeski do maszyn elektrycznych.

ni sok
ŚWIĘTOJAŃSKIEGO ZIELA
MAGISTRA GOBIECA
WARSZAWA, MIDOWA 11
APTEKI I PROGERIE

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Edward GOBIEC i S-ka

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Kupujcie tylko tkaniny lniane, wyrabiane wyłącznie z polskiego lnu, oraz jedynie szpagaty, wyrabiane z polskich konopi,

CZĘSTOCHOWSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH

„STRADOM” Sp. Akc.

WARSZAWA PLAC NAPOLEONA 9

POLECAJA:

Wyroby lniane:

tkaniny tapicerskie, ręcznikowe i ścierkowe, gładkie i deseniowe, prześcieradła, płótno na mundury, surowe płótno lniane, tkaniny opakunkowe, siemki.

Wyroby konopne:

szpagaty i worki, linki, sznury, przędzę do różnych celów, tkaniny, brezenty.

DZIAŁ ADRESOWO-BRANŻOWY

Towarzystwo
Zakładów Chemicznych
„STREM“

Sp. Akc.

Warszawa, Mazowiecka Nr. 7.
Telefony: 635-36, 303-20, 584-30

DOM BANKOWY
Wacław Klepczyński i S-ka

Warszawa, Marszałkowska Nr. 108

Telef.: 590-42, 591-40

KOLEKTURA LOTERII KLASOWEJ

Zarząd Dóbr
i Interesów Oryginala
Maurycyego Hr. Zamoyskiego

Warszawa
ul. Żabia 4, telefon 602-87

Polski Związek
Przemysłowców Metalowych

Warszawa, ul. Marszałkowska 140

Telefony: 222-44, 594-26, 326-01,
586-06, 502-50, 626-40.

ZJEDNOCZONE TOWARZYSTWO
PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

Spółka z ogr. odp.

WARSZAWA

■ ul. Sienkiewicza Nr. 10 ■

„TÓRBO“

Spółka z ogr. odp.

Warszawa

Krakowskie Przedmieście 7, m. 14

Artykuły Techniczne
Adolf Richter

Właściciele

Spadkobiercy **ADOLFA RICHTERA**

Warszawa, ul. Rymarska Nr. 8

„Centrotektura“

Spółka z ogr. odp.

WARSZAWA

Al. Jerozolimskie Nr. 15

telefon: 933-82, 933-83.

ZWIĄZKOWA
CENTRALA INKASOWA

Spółdzielnia Kredytowa z odp. ograna.

Warszawa, Bielańska Nr. 7

telefon: 297-77

BIURO
INŻYNIERYJNO-BUDOWLANE

Inż. Józef Szmigielski

Warszawa, ul. Ś-to Krzyska 16
telefon 657-92

Wykonuje z gwarancją izolacje bud-
dynków od wody, tarasy, balkony,
schrony O.P.L., kotłownie, piwnice.
Sprzedaż produktów izolacyjnych
„TRICOSAL“

Zakłady Chemiczne
GRODZISK S. A.

SUCHA DESTYLACJA DREWNA
Z DRZEW LIŚCIASTYCH

Fabryki: Grodzisk Maz., Hajnówka,
Wygoda i Gzlików.

Zarząd:

Warszawa, ul. Marszałkowska 151
Telefony: 508-83, 503-65.

AMDELTA

Sp. z o. o.

Polsko - Amerykańskie Towarzystwo
Eksportowe - Importowe
Eksport — Import skór

Warszawa, Plac Napoleona 9, tel. 692-93

DOM BANKOWY
Henryk Akst

Warszawa, ul. Marszałkowska 152

K. BUSZCZYŃSKI i Synowie
HODOWLA NASION

Spółka Akcyjna

WARSZAWA, UL. SMOLNA Nr. 14

SANOCKA
FABRYKA AKUMULATORÓW
S. A. w Sanoku

najnowocześniejszej urządzona fabryka
dostarcza:

AKUMULATORY światowej marki
„VARTA“ — starterowe do samocho-
dów i autobusów, — motocyklowe, —
do radiodiodników bateryjnych, —
do telefonów i telegrafów, oraz wszelkie
inne akumulatory ołowiowe.

CENTRALA: Sanok, ul. Reymonta 8,
telefon 112 113 i 122.

ODDZIAŁ w Warszawie, ul. Kredyto-
wa 8, telefon 660-05 i 660-06.

Skład Obuwia
Kazimierz Filipczak

Warszawa, ul. Chmielna 17
te'ef. 239-34